

Financiën en Control

Aan de gemeenteraad

Ambtenaar : Hr. Kolf
Doorkiesnr : 0180 451 286
Fax :
Email : info@ridderkerk.nl
bijlage(n) :

uw brief van :
uw kenmerk :
ons kenmerk : RU12/08952

Ridderkerk, 8 januari 2013

Onderwerp: Raadsinformatiebrief Programmabegroting 2013

Geachte leden van de raad,

Inleiding

In deze raadsinformatiebrief rapporteren wij over de belangrijke ontwikkelingen rondom de programmabegroting 2013.

De informatie in deze brief is gebaseerd op gegevens van eind december 2012. De gevolgen van het coalitieakkoord zijn hierin niet verwerkt. De begroting wordt naar aanleiding van de informatie in deze brief niet aangepast. Een financiële bijstelling komt in de eerste programmamonitor 2013.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Septemercirculaire 2012

De gevolgen van de septemercirculaire waren u al meegedeeld in de nagekomen brief bij de begroting 2013 van 24 oktober 2012. Nog even een korte recapitulatie van de financiële gevolgen:

(+ = voordeel / - = nadeel)
2013: 45.000 +
2014: 307.000 +
2015: 115.000 +
2016: 168.000 +
2017: 333.000 +

De voordelen in de septemercirculaire werden voor een groot deel veroorzaakt door de accressen. Het accres is de jaarlijkse groei / krimp van het gemeentefonds als gevolg van de ontwikkelingen van de rijksuitgaven.

Maar toen was al bekend dat bij die cijfers een voorbehoud paste omdat nog geen rekening was gehouden met het beleid van het nieuwe kabinet waarvan men wist dat het voor grote heroverwegingstaakstellingen zou staan.

Opgemerkt wordt nog dat het voordeel in het uitkeringsjaar 2013 van € 45.000 structureel is ingezet als dekking bij het aangenomen amendement 2012-83 inzake OZB woningen.

Decemercirculaire 2012

De decemercirculaire bevat vooral richtinggevend nieuws over onderwerpen uit het huidige regeerakkoord. Over het overhevelen van taken en bedragen op het gebied van de AWBZ en de Jeugdzorg worden geen mededelingen gedaan. Ook het accres wordt in deze circulaire niet bijgesteld (december is geen bijstelmoment voor het accres).

Hierna worden de belangrijkste onderwerpen toegelicht:

Onderwerp: Raadsinformatiebrief Programmabegroting 2013
(vervolg)

Taakmutatie Regionale UitvoeringsDiensten (RUD)

In overleg met de VNG is afgesproken dat voor transitiekosten RUD in 2012 eenmalig een bedrag van € 19,2 miljoen wordt gecompenseerd zodat de terugverdientijd kan worden bekort. Voor Ridderkerk een eenmalig voordeel in 2012 van afgerond € 47.000.

Extra middelen integratie-uitkering WMO

Per 1 januari 2013 krijgen nieuwe cliënten van 23 jaar en ouder geen lichte intramurale zorg meer geïndiceerd, maar worden met extramurale zorg in hun eigen omgeving geholpen. Hierdoor zullen ze een langer beroep doen op huishoudelijke verzorging waarvoor gemeenten in 2013 incidenteel met € 15 miljoen worden gecompenseerd. Voor Ridderkerk een bedrag van afgerond € 52.000. Verdeling vanaf 2014 wordt nader in beeld gebracht.

Eerste effecten regeerakkoord kabinet Rutte 2 op de algemene uitkering

In het regeerakkoord van het kabinet Rutte 2 wordt t/m 2017 voor in totaal € 16 miljard bespaard. Het is het nettoresultaat van bezuinigingen, inkomstenverhogingen en beleidsintensivering. De gevolgen voor het gemeentefonds zijn in onderstaand schema weergegeven. Daarbij is onderscheid gemaakt in:

- Mutaties met een budgettair effect. Die lopen op tot € 1,086 miljard in 2017;
- Mutaties zonder budgettair effect. Die lopen op tot € 3,008 miljard in 2017.

Maar let wel: die laatste mutaties worden aangemerkt als effecten zonder budgettair effect omdat de mogelijkheid bestaat ze binnen de taakvelden op te vangen. Maar als dat niet lukt of we het niet wenselijk vinden, dan leiden ook die mutaties tot tekorten.

Bedragen in miljoenen (+ = voordeel / - = nadeel)

Onderwerp	2013	2014	2015	2016	2017
1. Samen de trap op / af	53	12	-44	-218	-324
2. Uitname i.v.m. BTW Compensatie Fonds		-184	-506	-506	-506
3. Afkomen onderwijshuisvesting			-256	-256	-256
Subtotaal, met budgettair effect	53	-172	-806	-980	-1.086
4. Terugdraaien verminderen politieke ambtsdragers met 25%			110	110	110
5. Verminderen politieke ambtsdragers tot voor dualisering			-18	-18	-18
6. Apparaatskosten gemeenten			-60	-120	-180
7. AWBZ - korting bij overheveling			-1.600	-1.600	-1.600
8. AWBZ - beperken huishoudelijke hulp		-89	-975	-1.140	-1.140
9. AWBZ - hergebruik middelen			-200	-200	-200
10. Jeugdzorg - geen eigen bijdrage			70	70	70
11. Jeugdzorg - korting na ontschotten			-40	-100	-150
12. Intensiveren bijzondere bijstand		80	100	100	100
Subtotaal, zonder budgettair effect		-9	-2.613	-2.898	-3.008
Totaal	53	-181	-3.419	-3.878	-4.094

Onderwerp: Raadsinformatiebrief Programmabegroting 2013
 (vervolg)

Datum

Volgnr 3 van 7

Mutaties met budgettair effect:

1. Samen de trap op /af

Dit betreft de normeringssystematiek, het meebewegen van de algemene uitkering met de rijksuitgaven. De gevolgen vallen de eerste twee jaren (2013 en 2014) mee omdat er dan ook beleidsintensiveringen zijn. Daarna lopen de nadelige gevolgen gestaag op.

2. Uitname i.v.m. BTW Compensatie Fonds (BCF)

Dit betreft twee zaken:

1. Een korting op het gemeentefonds omdat gemeenten anders dubbel gecompenseerd zouden worden voor de omzetbelastingverhoging van 19 naar 21%. Namelijk via het BCF en via de algemene uitkering;
2. In 2015 wordt het BCF afgeschaft omdat het niet effectief is. Het geld dat hiervoor in 2003 uit het gemeentefonds is gehaald wordt in 2015 teruggestort. Maar met een korting omdat gemeenten inmiddels meer declareren bij het BCF dan in 2003 werd uitgenomen.

Bij punt 2 gaat een overgangsprobleem ontstaan door de verschillende boekhoudstelsels die de gemeenten (stelsel van baten en lasten) en het Rijk (kastelsel) hanteren. Gemeenten moeten voor 2014 weer een "bruto"begroting opstellen inclusief omzetbelasting zonder dat declaratie bij het BCF mogelijk is. Maar de storting in het gemeentefonds vindt pas in 2015 plaats. Dat geeft voor de gemeenten in 2014 een groot, eenmalig nadeel. Om een indicatie te kunnen geven wat dat voor onze gemeente betekent is gekeken naar wat wij over de jaren 2010 en 2011 gecompenseerd hebben gekregen van het BCF. En dat komt uit op een verwacht eenmalig nadeel in 2014 van € 4.250.000. Het werkelijke bedrag kan pas worden berekend als de begroting 2014 in concept is opgesteld. De ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Financiën hebben de problematiek onderkend. Het ministerie van Financiën gaat die in kaart brengen waarna over een eventuele oplossing zal worden nagedacht.

3. Afromen onderwijshuisvesting

Een uitname omdat gemeenten hier minder aan uitgeven dan ze nu via dit cluster ontvangen.

Eerste gevolgen voor Ridderkerk

Hieronder staan de voorlopige gevolgen van bovenstaande mutaties op onze algemene uitkering. Hierbij is nog geen rekening gehouden met het eventuele eenmalige nadeel in 2014 vanwege het afschaffen van het BCF.

(+ = voordeel / - = nadeel)

2013:	174.000 + (incl. € 52.000 extra middelen integratie-uitkering WMO)
2014:	395.000 -
2015:	1.835.000 -
2016:	2.264.000 -
2017:	2.518.000 -

Mutaties zonder budgettair effect:

4. Terugdraaien verminderen politieke ambtsdragers met 25%

5. Verminderen politieke ambtsdragers tot niveau van voor de dualisering

Het Rijk was voornemens het aantal raadsleden en wethouders in 2015 met 25% te verminderen. Dit gaat niet door.

Daarvoor in de plaats komt een vermindering tot het niveau van voor de dualisering, zo'n 10%.

Onderwerp: Raadsinformatiebrief Programmabegroting 2013
(vervolg)

6. Apparaatskosten gemeenten

De coalitie introduceert een vergezicht van uitsluitend gemeenten met minimaal 100.000 inwoners in 2025. Dit perspectief leidt tot besparingen door schaalvoordelen, minder toezicht, vereenvoudiging van regelgeving en minder dubbeling van taken. De ingeboekte besparingen gaan uit van een daling van het aantal gemeenteambtenaren, omdat gemeenten groter worden of gaan samenwerken.

Het voorgaande heeft ook gevolgen voor decentralisaties. Die worden in principe gericht op 100.000+ gemeenten.

7. AWBZ / WMO - korting bij overheveling

Er worden 3 niveaus geïntroduceerd:

1. De onverzekerbare vormen van zorg binnen de AWBZ worden teruggebracht tot intramurale zorg voor gehandicapten en ouderen met zorgzwaarte 5 en hoger. Dit wordt een landelijke voorziening. Dit gaat om ongeveer € 12 miljard.
2. De intramurale langdurige geestelijke gezondheidszorg en de extramurale verplegingszorg worden in 2015 overgeheveld naar de Zorgverzekeringswet. Dit gaat om bijna € 2 miljard.
3. De overige extramurale AWBZ-zorg gaat in 2015 naar de gemeentelijke WMO. Dit gaat om ongeveer € 10 miljard. Het betreft vooral de functies verzorging, begeleiding en dagbesteding. De voorgenomen budgetkorting van 10% wordt verhoogd naar 25%.

De functie dagbesteding wordt als zodanig geschrapt. De aanspraken op persoonlijke verzorging worden beperkt. En de gemeenten kunnen beter maatwerk leveren. Om die redenen wordt een taakstelling van € 1,6 miljard opgelegd.

8. AWBZ / WMO - beperken huishoudelijke hulp

Een structurele verlaging van € 1,2 miljard omdat de aanspraak op huishoudelijke hulp voor hoge en middeninkomens wordt geschrapt.

9. AWBZ / WMO - hergebruik middelen

Een korting van € 200 miljoen door enkele andere maatregelen zoals het verplicht hergebruiken van scootmobielen en andere hulpmiddelen.

10. Jeugdzorg - geen eigen bijdrage

De voorgenomen invoering van een eigen bijdrage is teruggedraaid waardoor gemeenten geen nadeel meer ondervinden van deze maatregel (voor het Gemeentefonds dus een plus).

11. Jeugdzorg - korting na ontschotten

Een extra verlaging van € 150 miljoen. De totale korting bij de overgang van het budget gaat daarmee van 10 naar 15%.

De gedachte is dat gemeenten het doelmatiger moeten kunnen uitvoeren, o.a. door de ontschotting, preventie en vroegtijdig signaleren, verschuiving van zwaardere naar lichtere zorg, eenvoudigere (indicatie-) procedures, scherpere tarifiering bij zorgaanbieders en verlaging van de gemiddelde verblijfsduur.

12. Intensiveren bijzondere bijstand

Extra middelen tot een bedrag van € 100 miljoen.

Onderwerp: Raadsinformatiebrief Programmabegroting 2013
(vervolg)

Datum

Volgnr 5 van 7

De mogelijkheden voor individuele bijzondere bijstand worden verruimd. Die voor categoriale bijzondere bijstand verlaagd. Daarbij is speciale aandacht voor werkenden met een laag inkomen en ouderen met een klein pensioen.

De langdurigheidstoelage WWB wordt vervangen door een individuele toeslag voor personen die langdurig van een laag inkomen moeten rondkomen zonder zicht op verbetering.

Bovenstaande uitwerking van het regeerakkoord is opgesteld aan de hand van de op dit moment bekende informatie. Hierbij is vooral gebruik gemaakt van de diensten van PAUW. Dit staat voor Product Algemene Uitkering op het Web en betreft een ondersteunende dienst van Haute Equipe die gemeenten assisteert bij het berekenen en analyseren van de algemene uitkering.

Maar zoals altijd moet de officiële berichtgeving van het Rijk (zoals de volgende meicirculaire van het gemeentefonds) worden afgewacht om zekerheid te hebben over de cijfers.

De financiële consequenties van de september- en decembercirculaire zullen worden verwerkt in de eerste programmamonitor 2013.

Invoering Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof)

De invoering van de wet Hof zal ongewijzigd worden voortgezet. In dit wetsvoorstel wordt geregeld dat medeoverheden een gelijkwaardige inspanning moeten leveren bij het respecteren van de Europese begrotingsdoelstellingen (EMU-saldo). Deze nieuwe wet kan tot gevolg hebben dat wij voorgenomen investeringen niet kunnen uitvoeren.

Schatkistbankieren

In het regeerakkoord is het verplicht schatkistbankieren herbevestigd. Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden - provincies, gemeenten en waterschappen - hun tegoeden aanhouden bij het ministerie van Financiën in plaats van bij een bank. Volgens het rijk daalt op die manier de (totale) schuld van Nederland en worden de risico's van beleggen voor decentrale overheden tot nul gereduceerd.

Bezuiniging Vluchtelingenwerk

In de begroting 2013-2016 is een meerjarige bezuinigingsopdracht voor Vluchtelingenwerk opgenomen. Ten onrechte is de omvang van de taakstelling gesteld op € 70.000 structureel. Gelet op de hoogte van dit bedrag in relatie tot de totale subsidieverstrekking zou de hulpverlening ernstig in de knel komen. Wij zijn in overleg met Vluchtelingenwerk om de omvang van de bezuinigingsopdracht bij te stellen, zoals wij ook hebben gemeld tijdens de begrotingsbehandeling op 1 november 2012. De insteek van het gesprek is dat de voorgestelde bezuiniging voor 2013 van € 25.000 structureel behouden blijft.

Gevolgen amendement OZB woningen

Tijdens de begrotingsbehandeling van 1 november 2012 heeft uw gemeenteraad het amendement 2012-83: 'Verhoging Onroerende Zaakbelasting (OZB) woningen' aangenomen. Met het aannemen van dit amendement is de OZB-opbrengst structureel minder verhoogd dan wij vanuit het college aan u hadden voorgesteld. Uw raad heeft als alternatieve dekking tot andere concrete bezuinigingen besloten. Uit de zogenaamde 'zwaar weer'-lijst heeft u de volgende bezuinigingen aangewezen die nu concreet in onze begroting structureel zijn 'ingeboekt':

1. Actieplan Volksgezondheid;
2. Steunpunt vrijwilligerswerk;
3. Jongerenwerk;

Onderwerp: Raadsinformatiebrief Programmabegroting 2013
(vervolg)

4. Stopzetten bijdrage in kosten overleg lokaal onderwijsbeleid;
5. Gedeeltelijk verminderen bijdrage Algemeen Maatschappelijk Werk.

Op dit moment zijn we in gesprek met de maatschappelijke partners die met deze bezuinigingen geconfronteerd zijn. De exacte maatschappelijke gevolgen zijn op dit moment nog niet volledig in kaart gebracht. Zodra dat wel zo is leggen wij de concrete gevolgen aan uw raad voor.

Bouwgrondexploitatie

De gemeentelijke grondexploitaties staan landelijk volop in de belangstelling. Er zijn dan ook tal van ontwikkelingen.

Recent zijn onze belangrijkste grondbedrijfcomplexen geactualiseerd: Cornelisland, Lagendijk, Het Zand en Het Centrumplan.

Vanwege alle ontwikkelingen die vaak op korte termijn om beslissingen vragen ten aanzien van de voortgang van de projecten zal in het eerste kwartaal van 2013 een besloten bijeenkomst worden belegd om met u van gedachten te kunnen wisselen over de bouwgrondexploitatie.

Geactualiseerde financiële stand van zaken 2013-2016

Hierna volgt een overzicht van de saldi uit de begroting inclusief verwerking van de amendementen uit de raad en de verwachte financiële ontwikkelingen uit deze brief.

Schema geactualiseerde financiële stand

(+ = voordeel / - = nadeel)

	2013	2014	2015	2016
Concept-begroting na voorgestelde taakstellingen en verrekening met dekkingsreserve 2011	0	0	0	27.700
<u>Amendement 2012-79:</u>				
- Bezuiniging Peuterspeelzaalwerk terugdraaien	-36.000	-71.000	-107.000	-107.000
- Taakstelling bij Sport & Welzijn op te leggen	36.000	0	0	0
<u>Amendement 2012-83:</u>				
- Lagere verhoging OZB woningen	-356.000	-356.000	-356.000	-356.000
- Inzet meevaller 2013 Gemeentefonds	45.000	45.000	45.000	45.000
- Opvoeren bezuiniging Actieplan Volksgezondheid	10.000	20.000	20.000	20.000
- Opvoeren bezuiniging steunpunt Vrijwilligerswerk	24.000	48.000	72.000	72.000
- Opvoeren bezuiniging Jongerenwerk	65.000	180.000	180.000	180.000
- Opvoeren bezuiniging stopzetten bijdrage overleg onderwijsbeleid	25.000	25.000	25.000	25.000
- Gedeeltelijk verminderen bijdrage AMW	87.000	87.000	87.000	123.000
<u>Amendement 2012-85:</u>				
- Bezuiniging ontwikkelingssamenwerking vervallen	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
- Taakstelling opvoeren – Facilitair bedrijf – gewijzigde openingstijden gemeentehuis doorvoeren	12.000	12.000	12.000	12.000
- Extra verrekeningen met dekkingsreserve 2011	101.000	23.000	35.000	-1.500
Begrotingsuitkomst na verwerking amendementen	0	0	0	27.200

Onderwerp: Raadsinformatiebrief Programmabegroting 2013
(vervolg)

Datum

Volgnr 7 van 7

Verwachte financiële ontwikkelingen uit deze brief:

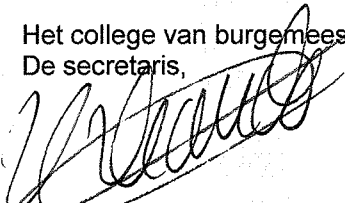
- Gevolgen sept.circulaire 2012 (minus dekking am.83)	0	262.000	70.000	123.000
- Gevolgen dec.circ.2012/effecten regeerakkoord	174.000	-395.000	-1.835.000	-2.264.000
Geactualiseerd beeld saldi begroting	174.000	-133.000	-1.765.000	-2.113.800

Onze begroting wordt tijdelijk sluitend gemaakt met taakstellingen en verrekeningen met de dekkingsreserve 2011. Als we die buiten beschouwing laten krijgen we de werkelijke saldi te zien.

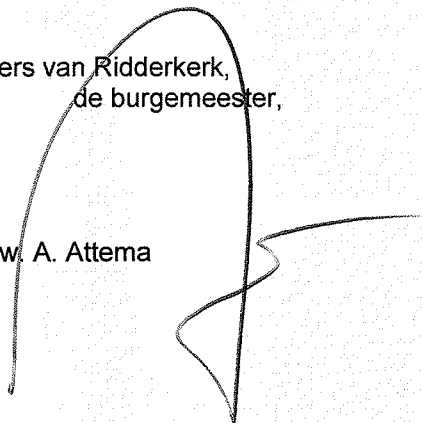
Geactualiseerd beeld saldi begroting	174.000	-133.000	-1.765.000	-2.113.800
- Nog in te vullen taakstelling vanaf 2014	0	-700.000	-700.000	-700.000
- Oorspronkelijke verrekeningen concept begroting	-861.100	-488.000	-1.079.800	0
- Extra verrekeningen met dekkingsreserve 2011	-101.000	-23.000	-35.000	1.500
Geactualiseerd beeld saldi begroting excl. taakstellingen en dekkingsreserve 2011	-788.100	-1.344.000	-3.579.800	-2.812.300

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,
 De secretaris, de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema